

MOST NEZAVISNIH LISTA

**PRIJEDLOG ZAKONA O TRANSPARENTNOSTI TROŠKOVA U OBAVLJANJU
JAVNIH DUŽNOSTI**

Zagreb, siječanj 2019.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U hrvatskoj političkoj stvarnosti protekom vremena nagomilao se broj državnih i lokalnih dužnosnika pri čemu u obavljanju njihovih dužnosničkih poslova često nastaju brojni i znatni troškovi. S obzirom da se troškovi povezani s obavljanjem dužnosničkih poslova podmiruju iz proračunskih sredstava, tj. iz novca poreznih obveznika, korisnim se pokazuju promišljanja o uspostavljanju učinkovitog mehanizma nadzora nad trošenjem javnih sredstava. Premda računovodstvena i porezna pravila reguliraju formalne aspekte odobravanja i naknade dužnosničkih troškova, u stvarnosti ne postoji mehanizam nadzora odgovornog trošenja javnih sredstava te njihove nužnosti i ekonomske opravdanosti.

Slijedom navedenoga ovim se Zakonom predlaže uspostaviti učinkovit mehanizam javnog nadzora korištenja novca poreznih obveznika i javnih sredstava. U tu svrhu predlaže se ustrojiti Registar troškova koji nastanu u obavljanju javnih dužnosti u kojemu će se na jednom središnjem mjestu evidentirati i publicirati relevantni troškovi dužnosnika. Ustrojavanjem registra troškova i javnom publikacijom podataka o pojedinačnim troškovima želi se postići tri glavna cilja: (a) da se novac poreznih obveznika i druga javna sredstva koriste razborito i odgovorno te radi ostvarivanja javnog interesa, (b) da su svi troškovi koji nastanu u obavljanju javne dužnosti nužni i opravdani te prethodno odobreni od ovlaštenog nalogodavca i (c) da javnost ima uvid u trošenje novca poreznih obveznika i drugih javnih sredstava.

Opisano zakonodavno rješenje pronalazi svoje uzore u poredbenoj praksi. Tako se, primjerice, slično rješenje može pronaći u praksi Kanade ili Irske.

Prijedlogom zakona uređuju se osnovna pitanja povezana s ustrojavanjem Registra, njegovim vođenjem, propisuju se podaci koji se upisuju u Registar, postupak za upis tih podataka te pravila o javnoj dostupnosti upisanih podataka.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019.

S obzirom da se Zakonom predviđa ustrojavanje Registra i njegova dostupnost putem internetskih stranica Ministarstva financija s mogućnošću upisa za obveznike upisa putem web sučelja, procjenjuje se kako je za tu svrhu potrebno osigurati 200.000,00 kuna u Državnom proračunu za 2019.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O TRANSPARENTNOSTI TROŠKOVA U OBAVLJANJU JAVNIH DUŽNOSTI

PRIJEDLOG ZAKONA O TRANSPARENTNOSTI TROŠKOVA U OBAVLJANJU JAVNIH DUŽNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravni okvir za učinkoviti javni nadzor korištenja novca poreznih obveznika i javnih sredstava te se ustrojava Registar troškova koji nastanu u obavljanju javnih dužnosti.

Ciljevi Zakona

Članak 2.

Ciljevi ovog Zakona su:

- da se novac poreznih obveznika i druga javna sredstva koriste razborito i odgovorno te radi ostvarivanja javnog interesa
- da su svi troškovi koji nastanu u obavljanju javne dužnosti nužni i opravdani te prethodno odobreni od ovlaštenog nalogodavca
- da javnost ima uvid u trošenje novca poreznih obveznika i drugih javnih sredstava.

II. REGISTAR TROŠKOVA

Članak 3.

Registar troškova (Registar) je središnja elektronička baza podataka o troškovima dužnosnika koji nastanu u obavljanju javne dužnosti.

Članak 4.

- (1) Registar vodi ministarstvo nadležno za financije (Ministarstvo).
- (2) Ministarstvo je u obavljanju poslova vođenja Registra ovlašteno i obvezno:
 1. uspostaviti, održavati i upravljati Registrom
 2. prikupljati, evidentirati, obrađivati i arhivirati podatke iz Registra
 3. omogućiti upis i ažuriranje podataka u Registar
 4. omogućiti javnost i dostupnost podataka iz Registra

5. poduzimati i druge radnje u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo je, u obavljanju poslova vođenja Registra, ovlašteno upravljati bazom podataka Registra, održavati i osigurati zaštitu baze podataka Registra i dokumenata koji su pohranjeni u arhivu Registra.

(4) Ministarstvo odgovara za vjerodostojnost evidentiranja unesenih podataka i identifikaciju obveznika unosa podataka.

(5) Ministar nadležan za financije (Ministar) pravilnikom detaljnije propisuje sadržaj i strukturu podataka u Registru te način vođenja Registra

III. TROŠKOVI

Članak 5.

U Registar se upisuju troškovi dužnosnika koji nastanu u obavljanju javne dužnosti i to:

- izdaci za službena putovanja u tuzemstvu i inozemstvu (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i dr.)
- izdaci po osnovi reprezentacije.

IV. UPIS TROŠKOVA U REGISTAR

Podaci koji se upisuju u Registar

Članak 6.

(1) Za svaki pojedinačni trošak u Registar se upisuju sljedeći podaci:

1. ime i prezime dužnosnika i dužnost koju obnaša
2. naziv tijela ili pravne osobe u kojoj dužnosnik obnaša dužnost
3. vrsta troška
4. datum nastanka troška
5. visina troška
6. kratka naznaka svrhe troška.

(2) Obveznik upisa obavezan je za svaki trošak koji se upisuje u Registar priložiti elektronsku presliku vjerodostojne isprave na temelju koje je obavljena isplata troška.

(3) Ministar pravilnikom propisuje dodatne podatke koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u Registar.

Obveznici upisa

Članak 7.

(1) Obveznik upisa u Registar je tijelo ili pravna osoba u kojoj dužnosnik obnaša dužnost na koju je izabran ili imenovan.

(2) Dužnosnik u smislu ovog Zakona je osoba koja je kao dužnosnik određena Zakonom o sprječavanju sukoba interesa ili se na tu osobu primjenjuje Zakon o sprječavanju sukoba interesa.

Alt.

(2) Dužnosnik u smislu ovog Zakona je osoba koja je kao dužnosnik Zakonom o sprječavanju sukoba interesa ili se na nju primjenjuje Zakon o sprječavanju sukoba interesa kao i:

- članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

- pročelnici upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

- predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava koja su u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava koja su u većinskom vlasništvu tih trgovačkih društava,

- ravnatelji ili direktori ustanova, agencija i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Upis

Članak 8.

(1) Obveznik upisa upisuje podatke o troškovima putem internetske aplikacije na propisanom obrascu.

(2) Ministar pravilnikom detaljnije uređuje način upisa podataka u Registar, način provjere upisanih podataka u Registar, sadržaj, oblik i način popunjavanja obrasca za upis podataka u Registar, postupak nadzora nad dostavom i provjeru podataka u Registru.

Rok za upis

Članak 9.

Obveznik upisa obavezan je upisati podatke o troškovima s priložima u roku od 30 dana od dana knjiženja ili evidentiranja pripadajuće knjigovodstvene isprave u poslovnim knjigama obveznika upisa.

V. DOSTUPNOST PODATAKA IZ REGISTRA (JAVNOST REGISTRA)

Članak 10.

- (1) Registar se javno objavljuje na internetskim stranicama Ministarstva.
- (2) Podaci o troškovima iz članka 5. stavka 1. kao i prilog iz članka 5. stavka 2. dostupni su za korištenje svakome u strojno čitljivom obliku i bez naplate.
- (3) Ministar pravilnikom detaljnije uređuje način provedbe ovoga Zakona u odnosu na dostupnost podataka iz Registra.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Pravilnik iz članka 4. stavka 5., članka 6. stavka 3., članka 8. stavka 2. i članka 10. stavka 3. Ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Članak 1.

Uređuje se predmet uređenja zakona.

Članak 2.

Propisuju se namjeravani ciljevi zakona i to: (a) da se novac poreznih obveznika i druga javna sredstva koriste razborito i odgovorno te radi ostvarivanja javnog interesa, (b) da su svi troškovi koji nastanu u obavljanju javne dužnosti nužni i opravdani te prethodno odobreni od ovlaštenog nalogodavca i (c) da javnost ima uvid u trošenje novca poreznih obveznika i drugih javnih sredstava.

Članak 3.

Naznačena odredba sadržava normativnu definiciju Registra troškova.

Članak 4.

Utvrđuje se nadležnost Ministarstva financija Republike Hrvatske za ustrojavanje i vođenje Registra.

Članak 5.

Utvrđuju se relevantni troškovi po vrsti za koje se upisuju podaci u Registar troškova.

Članak 6.

Propisuju se podaci koji se obvezno upisuju u Registar troškova.

Članak 7.

Utvrđuju se obveznici upisa i to tijela i pravne osobe u kojima dužnosnik obnaša dužnost na koju je izabran ili imenovan.

Članak 8.

Propisuju se osnovna pravila o načinu provođenja upisa u Registar troškova i to putem internetske aplikacije.

Članak 9.

Propisuje se rok za upis.

Članak 10.

Uređuje javnost Registra troškova i zakonske pretpostavke za dostupnost i korištenje podataka o troškovima iz Registra.

Članci 11. i 12.

Propisuje se rok nadležnom ministru za donošenje podzakonskog propisa te objava Zakona u Narodnim novinama i njegov vakacijski rok.

